

ماجرای جدایی شاه و ثریا

۲۳ اسفند ۱۳۹۴ ساعت ۲۱:۵۰

روز ۲۳ اسفند ۱۳۳۶ خبر طلاق محمدرضا پهلوی و ثریا اسفندیاری در شرایطی که ثریا در سوئیس به سر می برد، در مطبوعات تهران منتشر شد. شاه در نطقی رادیویی اعلام کرد که تصمیم گرفته است مصالح مملکتی را بر علائق شخصی خود مقدم بدارد.

جدایی شاه و ثریا به خاطر نازایی ثریا و تحت فشار زنان دربار به ویژه اشرف خواهر دوقلوی شاه صورت گرفت. این در حالی بود که ثریا طی هشت سال زندگی مشترک با محمدرضا پهلوی توانسته بود از قدرت و نفوذ خاندان پهلوی بر همسرش بکاهد. درمان شاه و ثریا با استفاده از پزشکان متخصص خارجی آغاز شد و حتی یک بار در ۱۳۳۴ شاه و ثریا در سفری غیر رسمی به آمریکا، در مرکز پزشکی پرسپتاریان (Prespetaratian) تحت انواع آزمایشهای پزشکی قرار گرفتند. اما پزشکان به آنان توصیه کردند که باید صبر کنند.

در سال ۱۳۳۶ شاه امید خود را به بچه دار شدن همسرش از دست داد. از این رو در دیماه ۱۳۳۶ ثریا به سن موریس سوئیس رفت و در ۲۳ اسفند همان سال خبر طلاق آن دو منتشر شد. شاه در نطقی رادیویی به همین مناسبت اعلام کرد که تصمیم گرفته است مصالح مملکتی را بر علائق شخصی خود مقدم بدارد. در طلاق نامه ای که در آلمان توسط دکتر محمدعلی هدایتی وزیر دادگستری و سرلشکر نعمت الله نصیری فرمانده گارد سلطنتی ایران به ثریا تسلیم شد، شرایط زیادی قید شده بود از جمله حقوق ماهیانه سیصد هزار ریال و عنوان والاحضرت و حق استفاده از گذرنامه سیاسی.

از آن پس، ثریا در اروپا زندگی خود را در سرگردانی آغاز کرد. او از این کشور به آن کشور می رفت و همواره سوژه‌های مطرح نزد خبرنگاران مطبوعاتی اروپایی بود. مدتی به هنرپیشگی در سینما روی آورد و در دو فیلم سینمایی از جمله فیلم «سه چهره یک زن» ساخته بولونینی نیز بازی کرد اما از آنجا که نتوانسته بود در این راه موفقیتی کسب کند، از این کار کناره گرفت. چند بار قصد ازدواج با هنرپیشگان معروف اروپایی و آمریکایی داشت که هر بار بی نتیجه می ماند. او مدتی نیز به همسری فرانکو ایندوینا کارگردان ایتالیایی درآمد که زندگی مشترک آنان با مرگ فرانکو بر اثر سانحه هوایی، خاتمه یافت.

در خاطرات اسدالله علم وزیر دربار محمدرضا پهلوی آمده است که ثریا در سال ۱۳۵۴ در نامه ای از شاه خواسته بود که آپارتمانی در پاریس برایش خریداری کند و شاه نیز با این خواسته او موافقت کرده بود. یک سال بعد نیز در آبان ۱۳۵۵ تقاضای مستمری ماهیانه به مبلغ شش تا هفت هزار دلار کرده بود که این بار شاه از او به خشم آمده بود.

شاه اگر چه اندکی پس از طلاق ثریا، با فرح دیبا در آذر ۱۳۳۸ ازدواج کرد، اما همچنان به ثریا علاقه نشان می داد. حتی گفته شده است در زمانی که محمدرضا پهلوی پس از فرار از ایران روزهای آخر عمر خود را در سال ۱۳۵۹ ش در قاهره سپری می کرد، ثریا نامه ای محرمانه برای او فرستاده بود که از محتوای آن اطلاعی در دست نیست. با این حال، ثریا اسفندیاری، پس از ترک ایران

هرگز به کشور بازنگشت و سرانجام در سوم آبان ۱۳۸۰ جسد او توسط یکی از نزدیکانش در آپارتمانش در پاریس به دست آمد.

دایره المعارف انقلاب اسلامی، سوره مهر، وابسته به دفتر ادبیات انقلاب اسلامی، ج ۱، ص ۵۵.

منبع: موسسه مطالعات و پژوهش های سیاسی

آدرس مطلب :

<https://www.cafetarikh.com/news/۳۲۸۵۶/شربا-شاه-جدایی-ماجرای>